

BIBLIOTEKININKŲ DRAUGIOS RADVILIŠKIO SKYRIAUS LAIKRAŠTIS

MES

GROŽIO IEŠKOJIMAS

Ak, tas grožio ieškojimas...

Keliskart kūliais verčiamės paskui kiekvieną naujo apraišką, kiekvieną madą, vildamiesi, kad ten ir slypi tikrasis grožis. Dažnas nė nepastebime, jog šitaip neatsirinkdami, be kvapo lėkdami būtent jį ir paminame po kojomis... Vėliau grįžtame. Pavargę nuo tuščio skubėjimo, praregėję, perkratę savo nuostatas. Grįžtame pakelti į saulę tai, ką lengvabūdiškai išbarstėme. Pakelti jau kaip vertybę, kaip anų savo ieškojimų prasmę.

O juk truputį skaudu: nebūtum užversta galva lėkęs, gal jau tuo grožiu savo sielą gaivintum, gerte jį gertum...

Deja. Kaip teigė John O' Donohue, „mūsų protas labai dažnai panašus į šarką. Mes čiumpame ir puikuojamės viskuo, kas blizga, net jei tai neturi vertės“.

Tad po trupinėlių, po žingsnelių, po akimirką mokykimės pamatyti, atskirti tikrąjį grožį. Smulkmenose ir dideliuose darbuose įspauskime bent dalelytę savo pastangų atrasti, paskleisti, užtarti, įtvirtinti SIELOS grožio ilgesį, paskatinti jam šalia esančiuosius.

Mes tam turime didžiulį, galingą talkininką – KNYGĄ. Ir atostogų metas, ir vasaros pramogos, ir nauji veidai tegu nepertrauks tos niekuo nepakeičiamos bičiulystės su ja. Tegū nenustelbs jos nei mums, nei mūsų skaitytojams.

Redakcija

DĖMESYS – KRAŠTOTYRAI

2011-ieji rajono bibliotekose paskelbti kraštotyrinio darbo metais. Apie tai kalbėtasi su Radviliškio viešosios bibliotekos Informacijos-kraštotyros skyriaus vedėja **Daiva PAULAUSKIENE**.

Ko siekta šiais metais bibliotekose akcentuojant kraštotyrinę veiklą ir kodėl tai taip aktualu?

Kraštotyros informacijos kaupimas bibliotekose, jos sklaida buvo ir yra aktualu. Juo labiau dabar, kai vyksta globalizacijos procesai, Lietuva integruojasi į tarptautinių organizacijų veiklą, įstojo į Europos Sąjungą. Dokumentų kaupimas, kraštotyros informacijos paskleidimas užtikrina galimybes išsaugoti vietos materialinės ir dvasinės kultūros bruožus, savitumą, istorinę atmintį, tautinį tapatumą.

Bibliotekos darbuotojas gali būti aktyvus kraštotyrininkas: rinkti medžiagą, dalyvauti ekspedicijose, tačiau jo, kaip bibliotekininko, svarbiausias uždavinys yra bet kokios formos dokumentų, turinčių kraštotyros informacijos, kaupimas ir saugojimas bibliotekose bei sukauptos informacijos sklaida.

Siekiant kaupti, populiarinti rašytinį paveldą, užtikrinti tų vertybių ilgalaikį išsaugojimą, panaudojimą, 2011-ieji mūsų rajono bibliotekose ir paskelbti kraštotyros veiklos metais. Nuo metų pradžios rajono bibliotekos kviečiamos dalyvauti konkurse, kuriuo siekiama skatinti bibliotekų motyvaciją kraštotyros veiklai, suaktyvinti kraštotyros darbą filialuose.

Toks konkursas – naujovė mūsų bibliotekose ar jau yra tam tikros jo organizavimo patirties?

Prieš gerą dešimtmetį Viešojoje bibliotekoje jau vyko kraštotyros darbų konkursas. Jis pateisino lūkesčius: tada galėjome pasidžiaugti bibliotekininkų sukaupta įvairia kraštotyros medžiaga.

Radviliškio bibliotekų kraštotyros veikla buvo teigiamai įvertinta kraštotyros darbų parodoje „Tautos turtas – pilnėjantys aruodai“, organizuotoje 2003 metais Šiaulių Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje.

Viena iš šių metų konkurso sąlygų yra ta, kad konkursui galima pateikti ir anksčiau

parengtus kraštotyros darbus, svarbu tik juos tinkamai sutvarkyti ir atnaujinti. Per daugelį metų bibliotekose susikaupe nemažai tikrai vertingų kraštotyros darbų, kuriuos, papildžius nauja medžiaga, galima pateikti konkursui visiškai naujoje šviesoje.

Konkursas įsibėgėja. Į ką norėtumėte atkreipti jo dalyvių dėmesį?

Dauguma bibliotekų darbuotojų turi kraštotyros darbų rašymo patirties. Bibliotekininkui, pasiryžusiam rašyti kraštotyros darbą, reikia suvokti, kad jis rašomas ne sau. Tai turi būti įdomu visiems, kas domisi krašto kultūra.

Kiekvienas kaimas ar miestelis turi savo istoriją, per daugelį metų susiformavusius papročius, buitį, kalbą. Svarbu rasti ir užčiuopti tai, kas yra įdomu, vertinga. Rašant būtina atsirinkti esminę medžiagą, kiek įmanoma, sisteminti ir logiškiau ją išdėstyti, apibendrinti, padaryti atitinkamas išvadas.

Kraštotyros darbų tematika yra labai įvairi. Konkurso sąlygose nurodoma, kad kraštotyros darbo tema gali būti susijusi su vietove, kurioje įsikūrusi biblioteka, istorine, kultūrine, etnokultūrine praeitimi, joje gyvenusiais bei kūrusiais įžymiais žmonėmis, išgarsinusiems, garsinančiais tą vietovę.

Bibliotekų kompiuterizavimas, interneto ryšys atskleidė ir kitas bibliotekinės kraštotyros galimybes – kraštotyrinės informacijos sklaidos virtualioje erdvėje, elektroniniuose dokumentuose. Radviliškio bibliotekos svetainėje gana daug vietos skiriama kraštotyrai. Kompiuterio pagalba jau galima tinkamai parengti ir apipavidalinti kraštotyros darbus. Nebijokime naujovių, visada yra galimybė pasikonsultuoti jums rūpimais klausimais.

Kokie ryškėja sunkumai, įgyvendinant kraštotyrinio darbo metų bibliotekose keliamus uždavinius?

Jau beveik pusmetis nuo konkurso

paskelbimo, tad galiu pasidalyti informacija, kaip jis vyksta, kaip sekasi, rengiant konkursui kraštotyros darbus.

Pats didžiausias sunkumas bibliotekų darbuotojams iškyla, kai reikia medžiagą sugrupuoti, atrinkti, kas svarbiausia, susisteminti, sutvarkyti priedus – nuotraukas, spaudos iškarpas, kitus dokumentus. Tačiau visa tai tikrai įveikiama; reikia tik atidumo, susikaupimo, noro ir kruopščių pastangų.

Reikėtų susirūpinti ir konkursui rengiamų kraštotyros darbų kalba. Ypatingai svarbus veiksnys – tinkamas kraštotyros darbų apipavidalinimas. Tituliniame lape būtina nurodyti darbo pavadinimą, autorių ar parengėją, vietą ir metus. Antroje titulinio lapo pusėje (paprastai kairėje) nurodomi kiti asmenys, prisidėję prie darbo parengimo. Puslapius privalu sunumeruoti, sudaryti darbo turinį.

Negalima klijuoti nuotraukų originalų, ypač jeigu jie yra vieninteliai (bibliotekose dažnai tokių atveju pasitaiko). Geriau jas nuskenuoti. Po kiekviena nuotrauka turi būti nurodyti nufotografuoti asmenys ar objektai, užrašyta, kas yra nuotraukos autorius.

Tobulėjimui ribų nėra, norint kažką naudingo padaryti, tenka įveikti ne vieną kliūtį. Kraštotyros darbas yra neatsiejama mūsų bibliotekinio darbo dalis. Taigi visos kartu rinkime ir saugokime kraštotyros dokumentus ateities kartoms.

Pirmieji darbai konkursui jau atkeliavo į biblioteką. Norisi palinkėti sėkmės visų mūsų bibliotekų darbuotojams. Tikėkime, kad konkursas pavyks, ir mes visi metų pabaigoje galėsime džiaugtis savo nuveikto reikšmingo darbo rezultatais.

O jeigu rengiant šiuos darbus pritrūks ta žinių, patarimų, pagalbos, dar kartą kviečiu – visada galite kreiptis į Viešosios bibliotekos Informacijos-kraštotyros skyriaus darbuotojas.

Kalbino „Mes“ redakcija

BIBLIOTEKOS – GYVENTOJŲ MOKYMAI

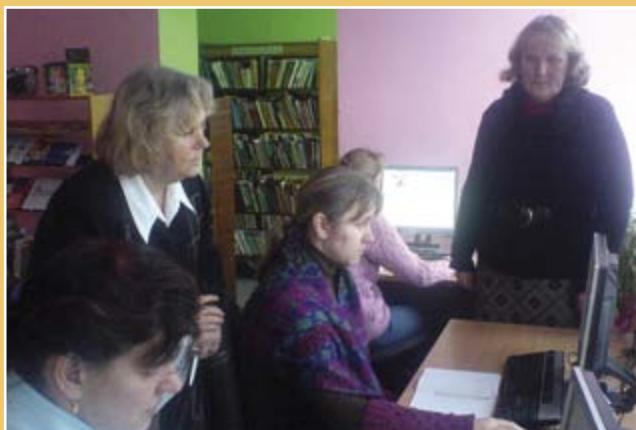
2011 metais Radviliškio rajono kaimo bibliotekose prasidėjo gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymai pagal VIPT asociacijos projektą „Lietuvos e.piliečiui – paslaugos internete“.

Visų pirma bibliotekininkai patys turi susipažinti su mokymų programa bei dėstymu. Tik įgiję pakankamai žinių, jie tampa kvalifikuotais specialistais, kurie aktyviai konsultuoja ir pataria gyventojams, kaip naudotis kompiuteriais bei internetu.

Tuo tikslu dar praėjusių metų gruodžio mėnesį Radviliškio viešosios bibliotekos Konferencijų salėje asociacija „Langas į ateitį“ sukvietė kaimo bibliotekininkus į informacinį-mokomąjį renginį „Paslaugos e.piliečiui“. Renginyje projekto „Lietuvos e.piliečiui – paslaugos internete“ atstovai pristatė naująjį projektą, išdėstė mokymų turinį, supažindino su informacine sistema.

Radviliškio rajono bibliotekininkai aktyviai įsijungė į gyventojų mokymų programą. Pirmoji startavo Sidabravo kaimo biblioteka, pradėdama gyventojų mokymus pagal projektą „Lietuvos e.piliečiui – paslaugos internete“. Netrukus prisijungė ir kiti filialai. Sėkmingai kursus lankė, kursų testus išlaikė ir pažymėjimus gavo Tyrulių, Baisogalos, Pociūnėlių, Aukštelkų, Grinkiškio, Šaukoto, Šeduvos gyventojai.

Gyventojų mokymai „Lietuvos e.piliečiui – paslaugos internete“ tęsis iki 2011 metų pabaigos.

Alma MIKNIENĖ,

Viešosios bibliotekos vyresnioji metodininkė

MŪSŲ VEIKLA

KNYGOS MYLĖTOJŲ KLUBAS „GOMERTA“

Šaukoto bibliotekoje veikiančias knygos mylėtojų klubas „Gomerta“ paminėjo savo pirmąjį gimtadienį. Pasidžiaugta, kad per metus klubas aktyviai dalyvavo bibliotekoje rengiamose popietėse: knygų pristatymuose, skaitymuose, renginiuose, skirtuose rašytojų jubiliejams, ir kituose. Labiausiai patiko Justino Marcinkevičiaus, Pauliaus Širvio, Antuano de Sent Egziuperi jubiliejams skirti renginiai. Klubo nariai aptarė savo veiklą, numatė ateities planus: dalyvauti bibliotekos renginiuose, rengti išvykas į koncertus, spektaklius.

Klube šiuo metu yra 12 narių: mokytojos, pensininkės ir kitos. Klubo prezidentė – buvusi mokytoja ir Šaukoto mokyklos direktorė Aleksandra Zakienė, didelė knygų mylėtoja, šiemet vasarį šventusi savo 70-metį. Ta proga klubo gimtadienio šventėje ji pasveikinta, apdovanota.

Vida PUŽAITIENĖ,

Šaukoto bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė

„UŽ ŠYPSENAS, PAGALBĄ, IDĖJAS...“

Kovo 24 d. Viešojoje bibliotekoje vyko padėkos bibliotekos bičiuliams šventė „Už šypsenas, pagalbą, idėjas...“

Vakarą vedusi bibliotekos direktorė Aldona Januševičienė apžvelgė bibliotekos veiklą ir nuoširdžiai padėkojo bibliotekos pagalbiniams už aktyvų bendradarbiavimą, jautrią bičiulystę bei geranorišką, supratingą pagalbą, įrodančią, kad biblioteką visad supa ištikimi bičiuliai. Aktyviausiems įteikė padėkos raštus ir po naujausią bibliotekos leidžiamo žurnalo „Radviliškio kraštas“ numerį. Gausiai susirinkusiems bibliotekos bičiuliams romansus, poetų eiles paskyrė Viešosios bibliotekos muzikavimo grupė „Sidabrinė mėnesiena“ bei svečiai iš Kelmės kultūros centro – muzikavimo grupė „Intriga“.

PAMINĖTA KNYGNEŠIO DIENA

Sidabravo bibliotekoje paminėta Knygnešio diena.

...Paslaptinai atsivėrusiu laiko tuneliu, bėgdamas nuo jį besivejančių caro žandarų, iš XIX amžiaus į biblioteką įpuolė knygnešys. Jis labai nustebė, pamatęs tiek daug knygų, kurių nereikia slėpti ir kurias visi gali laisvai skaityti. Knygnešio širdį pamalonino susirinkusių vaikų susidomėjimas knyga. Pastarieji papasakojo, kad ne tik patys mėgsta daug skaityti, bet ir neša knygas savo artimiesiems. Taip jie šiandien prisideda prie knygnešystės ir padeda bibliotekininkei, suteikdami galimybę skaityti tiems, kurie negali ateiti patys į biblioteką – savo seneliams, tėvams, kaimynams. Knygnešys linksmai bendravo su popietės dalyviais, padedamas kultūros namų bei vidurinės mokyklos atstovų, pamokė įvairių senovinių žaidimų, papasakojo apie sunkius knygnešystės laikus.

Jis pažadėjo ir kitąmet Knygnešio dieną apsilankyti Sidabravo bibliotekoje...

Renginį organizuoti bibliotekai padėjo kultūros namų specialistai Arūnas Kotinskis ir Jolanta Černiauskienė.

Nijolė SNOCKIENĖ,

Sidabravo bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė

TIESIOGINIS TILTAS RADVILIŠKIS–CHAŠURIS

Kovo 9 d. Radviliškio viešojoje bibliotekoje įvyko internetinė konferencija – tiesioginis tiltas tarp Radviliškio ir Chašurio (Gruzija). Joje dalyvavo Radviliškio ir Chašurio rajonų valdžios atstovai, Lietuvos ambasadorius Gruzijoje ir šių miestų jaunimas.

Radviliškio bibliotekos direktorė Aldona Januševičienė noriai palaikė Chašurio bibliotekos direktorės Dianos Gelašvili iniciatyvą suburti mūsų šalių jaunimą pabendrauti Skype pagalba.

Jaunimas angliškai diskutavo apie Lietuvos ir Gruzijos panašumus bei skirtumus, švietimą, sportą, kultūrą bei pramogas. Vieni kitiems skaidrėmis pristatė savo šalį, rajoną, mokymosi įstaigas.

Ši pirmoji konferencija buvo informacinė, skirta susipažinti, geriau vieniems kitus pažinti. Abiejų šalių jaunimas pasikeitė kontaktais, rajono vadovai susitarė dėl rajonų bendradarbiavimo sutarties pasirašymo.

NACIONALINĖ BIBLIOTEKŲ SAVAITĖ

Balandžio 26 d. 11-ajai Nacionalinei bibliotekų savaitei skirti renginiai Viešojoje bibliotekoje prasidėjo valanda poetui Justinui Marcinkevičiui atminti. Jo eiles deklamavo, dainas pagal jo eiles atliko Radviliškio Lizdeikos bei Vaižganto gimnazijų auklėtiniai. Vakare radviliškietis aplankė poeto draugas, ilgametis jo kūrybos puoselėtojas aktorius Petras Venslovas. Jis skaitė ištraukas iš poeto kūrinių, dalijosi prisiminimais.

Žaislotekoje „Skaitymo traukinys“ pakvietė jaunuosius skaitytojus į kelionę maršrutu „Žaisloteka–Knyga–Biblioteka“. Keliaudami vaikai aplankė Pasakų šalies, Eilėraščių, Apsakymų, Nuotykių ir Naujų stoteles.

27 d. Viešosios bibliotekos Konferencijų salėje Vaižganto gimnazijos moksleiviams vyko informatikos pamoka. Pristatyta elektroninė knyga, kurią bibliotekai padovanojo Lietuvos kariuomenės majoras Eugenijus Lastauskas. Kariškio siūlymu, Viešoji biblioteka prenumeruos periodinius leidinius anglų kalba, vėliau, atsižvelgdama į skaitytojų poreikius bei pageidavimus, ir prancūzų ar vokiečių kalbomis. Elektroniniu būdu bus galima skaityti knygas iš asmeninės E. Lastausko kolekcijos bei Viešosios bibliotekos leidžiamą žurnalą „Radviliškio kraštas“.

Vaikų skyrius pakvietė į biblioteką vaikus kartu su tėveliais, broliais ir sesėmis. Darbuotojos jiems teatrinių lėlių pagalba suvaidino miniatiūrą „Peliukų nuotykių bibliotekoje“, vaikai sekė pasakas be galo, buvo apdovanoti paskatinamaisiais prizais – knygomis.

28 d. Informacijos-kraštotyros skyriuje vyko Lietuvos bibliotekininkų draugijos ir projekto „Bibliotekos pažangai“ internetinė transliacijadiskusija „Naujoviška biblioteka – kurkime ją patys“. Pristatyti geriausi ir įdomiausi naujoviškų Lietuvos bei užsienio bibliotekų pavyzdžiai.

Žaislotekos Pasakų kambaryje vaikai buvo pakviesti į pažintinę valandėlę „Velykų šventės tradicijos ir papročiai“. Pagrindinė jos tema – „Vaikučių Velykėlės“. Dalyviai sužinojo apie Velykėlių šventės tradicijas ir papročius, sekė velykines pasakas. Susirinkusiems tea-

triuo „Mažieji boružiukai“ artistai parodė miniatiūrą „Ei, Velyke!“ (pagal Z. Gaižauskaitės kūrinį).

Konferencijų salėje įvyko klubo „Civitas“ diskusija su internetinio dienraščio www.bernardinai.lt vyriausiuoju redaktoriumi Andriumi Navicku tema: „Ar laisvė gadina žmones?“ Lektorius pasidalijo savo mintimis, akcentavo, kad laisvė yra įvairi ir kiekvienas ją supranta kitaip, pakvietė dalyvius apie tai padiskutuoti.

Nacionalinei bibliotekų savaitei skirti renginiai Radviliškio viešojoje bibliotekoje baigėsi balandžio 29-ąją bibliotekininkų senjorų sambūriu, kuriame prisimintos ir pagerbtos buvusios rajono bibliotekų darbuotojos.

Įvairių renginių per šią savaitę sumanė, suorganizavo ir Viešosios bibliotekos filialai.

Laura BAGUČANSKYTĖ,

Viešosios bibliotekos kultūrinės veiklos vadybininkė

APIE POKYČIUS IR PERSPEKTYVĄ

Gegužės 12 d. Vilniuje, viešbučio „Crowne Plaza“ salėje, įvyko konferencija „Naujoviška biblioteka: pokyčiai ir iššūkiai“, kurią organizavo projektas „Bibliotekos pažangai“. Joje dalyvauti buvo pakviesti Lietuvos bibliotekų vadovai, projekto koordinatoriai bei konsultantai, tarp jų – radviliškietis.

Konferencijoje, kurioje radviliškietis atstovavo Viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja Vida Marcinkienė, kultūrinės veiklos vadybininkė Laura Bagučianskytė ir šių eilučių autorė, išgirsta svarių, naudingų minčių, pranešimų, svarstymų.

Nuskambėjo LR kultūros ministro Arūno Gelūno videosveikinimas Lietuvos bibliotekininkams, projekto „Bibliotekos pažangai“ įgyvendintojams. Po to projekto vadovas Kęstutis Juškevičius susirinkusiuosius supažindino su projekto pasiektais rezultatais ir numatytais planais. Įdomių tyrimų medžiagą pateikė poveikio vertinimo koordinatorė Ugnė Lipeikaitė. Ji pristatė atliktus poveikio vertinimo 2010 metais tyrimus: pokyčiai bibliotekose ir visuomenėje.

Konferencijoje dalyvavo Bilo ir Melindos Geitsų fondo Pasaulio bibliotekų programos atstovė Janet Sawaya. Jos pranešimo tema – mus siejantis bendras tikslas: pasiekti, kad bibliotekos būtų geriau matomos. Pranešėja apžvelgė, kaip sekėsi įgyvendinti kompiuterizavimo programą kitų šalių bibliotekose, pavyzdžiui, Latvijoje, Lenkijoje, Čilėje, kaip atrodo Lietuvos bibliotekos, lyginant su kitų valstybių. Vieš-

nia pasidžiaugė didžiuliais pokyčiais, susijusiais su projekto įgyvendinimu kaimo bibliotekose.

Bibliotekos lankytoja iš Šilutės miesto visus konferencijos dalyvius maloniai nuteikė savo nuoširdžiu pasakojimu, kaip biblioteka ir internetas pakeitė jos gyvenimą. Į konferenciją buvo pakviestas Vidmantas Urbonas – pasaulio ultratriatlono čempionas ir rekordininkas, ekologinio žygio „Nemunas – mūsų gyvenimo linija“ sumanytojas ir įgyvendintojas, šiuo metu Lietuvos, Panevėžio miesto sporto bei visuomenės veikėjas, apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi. Jis bibliotekininkams pasakojo apie savo gyvenimo sėkmės formulę, sunkumus ir džiaugsmą, nugalėjus save. Pranešimą „Aš esu savo bibliotekos ambasadorius“ parengė Violeta Skarionė – Plungės rajono savivaldybės Viešosios bibliotekos direktorė. Konferencijos programą baigė Mindaugas Žebrauskas – „TMD Partners“ konsultantas, pakviesdamas visus bibliotekininkus prisijungti į atstovavimo kelionę „Kas mūsų laukia?“

Konferencijoje akcentuota: atstovavimas ir naujoviškos bibliotekos kūrimas – pagrindinės gairės baigiamajame projekto „Bibliotekos pažangai“ etape.

Alma MIKNIENĖ,

Viešosios bibliotekos vyresnioji metodininkė, projekto „Bibliotekos pažangai“ konsultantė

MŪSŲ KOLEGOS SENJORAI

BIBLIOTEKININKŲ SENJORŲ ŠVENTĖ RADVILIŠKYJE

Gegužės 27 dieną Radviliškio viešojoje bibliotekoje buvo susirinkę šalies bibliotekininkai senjorai.

Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) tradicija – kas antrus metus sukviesti respublikos bibliotekininkus senjorus draugėn. Šventę organizuoja draugijos Senjorų darbo grupė, vadovaujama Audronės Kiršinaitės.

Šiais metais rengti šventę buvo patikėta LBD Radviliškio skyriui. Šventės dieną Radviliškio viešojoje bibliotekoje susibūrė kolegės iš Šiaulių apskrities Povilo Višinskio, Kelmės, Šiaulių rajonų, Pakruojo, Radviliškio rajonų bibliotekų. Į sambūrį buvo kviešti visų respublikos viešųjų bibliotekų senjorai, tačiau gal jiems atvykti sutrukdė rimtos priežastys, gal draugijos skyriai į šį įpareigojimą neatsakingai pažūrėjo, kad sulaukėme senjorų tik iš artimiausių vietovių. Manykime, jog atvyko patys aktyviausi, tie, kuriems tikrai įdomu, kaip dirba, gyvena jų kolegės.

Šalies senjorus pasveikino Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Genovaitė Juodeikienė, LBD Senjorų grupės vadovė Audronė Kiršinaitė, renginio šeimininkai. Radviliškio rajono bibliotekininkų senjorų vardu koleges pasveikino Genovaitė Zdanienė.

Viešnioms muzikinį sveikinimą skyrė Kutiškių kaimo bendruomenės senjorių grupė „Nostalgija“, senjorų teatro grupė, parodžiusi spektaklį „Labdaros arbatėlė“ (režisierė Genovaitė Zdanienė). Skambiausių dainų viešnioms dovanoto duetas iš Kutiškių – Rima Godelienė ir Nerijus Šukutis, Viešosios bibliotekos muzikavimo grupė „Sidabrinė mėnesiena“, vadovaujama Vilmos Merkytės. Sambūrio dalyvėms aprodėme savo biblioteką, papasakojome apie jos veiklą, rūpesčius ir pasiekimus.

Viešnios neskubėjo skirstytis. Bendravo, prisiminė gražiausias savo darbo akimirkas, tiesiog džiaugėsi vienos kitomis. Jau vien dėl to buvo verta pasistengti ir sukviesti kuo didesnį jų būrį. Mes, dabartiniai bibliotekų darbuotojai, nepamirštame tų, kurie dirbo daug sunkesnėmis sąlygomis, klodami pamatus šiuolaikiškos bibliotekos kūrimui.

Vida MARCINKIENĖ,
LBD valdybos narė,
Radviliškio skyriaus pirmininkė

BIBLIOTEKA VAKAR, ŠIANDIEN, RYTOJ

Biblioteka – knygų šventovė. Knyga – žinių šaltinis. Be knygos nėra mokslo. Skaitydamos knygas, sužinai apie mus supantį pasaulį, mokaisi skirti gėrį nuo blogio, tobulėji.

Rodos, dar vakar buvome jaunos, veiklios, visiems reikalingos bibliotekininkės. Šiandien – jau senjorės, jau nebėra tai vieno, tai kito pažįstamo veido...

Neseniai mes lankėmės gražiose Raudondvario, Beinoravos kaimo bibliotekose. Jauku, šiuolaikiška, pritaikyta nauja pažangos technologija: kompiuteriai, spausdintuvai, internetas. Jau nėra katalogų, įvairiausių kortelių, sąrašų – labai daug kas rašoma, surandama kompiuteryje, viskas greita ir patogiu. Tokia dabartis. Ir tai pasakoma kartais, kad sunkoka dirbti...

O kas buvo prieš 20–30 metų? Visus kompiuterius atstojo mūsų rankos. Reikėdavo prirašyti įvairiausių dokumentų kilogramus. Nesuskaičiuojama gausybė teminių rekomenduojamų sąrašų (kurie buvo mažai kam reikalingi), kartotekų metrai, dar kataloginės kortelės... Naujesnių knygų

būdavo kortelės, o senesnių metų – rašyk ranka. Patalpos dešimtį metų nekūrenamos. Sėdi į kailinius įlindęs ir lauki darbo dienos pabaigos. Skaitytojai ateina, knygų pasirenka – šildai, šildai rašyklį, kad jas užrašyti galėtum. Žmonės skaitydavo ir knygas, ir įvairius periodinius spaudinius, domėdavosi gyvu žodžiu. Dar buvo tarpbibliotekiniai abonementai – knygos paštu iš kitų bibliotekų. Ir tuo keliu naudotasi. Darbo laikas būdavo nuo 13 iki 21 valandos, paskui – nuo 12 iki 20 valandos. Manau, kad šiandieninės darbo valandos nepatogios dirbančiam žmogui. Kas gali į biblioteką eiti nuo 9 valandos, jei tuo laiku reikia būti darbe? Man atrodo, kad bibliotekos turėtų dirbti 11–19 valandomis.

Kokia biblioteka bus ateityje, parodys laikas. Tačiau tvirtai tikiu, kad ji išliks, kad knygos nepakeis joks kompiuteris.

Aleksandra MISIŪNIENĖ,
buvusi Šaukoto kaimo filialo bibliotekininkė

JONINĖS

Žiupsnelis šeduvės etnografinės Emilijos BRAJINSKIENĖS sukauptos ir vietos tarme užrašytos medžiagos apie Jonines (iš knygos „Tetervins subilda“).

Biržele 23 d. Joninių išvakarės. Onksčiau sakydava Ras. Iš onksta vyre pasirūpindava gaut' seno bačko, išsmaluodava i iškeldava aikštele, kor bos suėjims, ont aukšta stieba. Padarydava kaip svėrt'. Ikas j žemė storo basl', ont vioršos pritaisa kito, tik plonesn' basl'. Jòs tur' judėt', užtat didžiaja basle gals dvišaks i par to dvišakumo parded to plonesn' basl', i j pragrėžė parmaun gelažė, i to gelažė parkiš par dvišakumo. Viršutin's basl's jud. Nulaidž', pririš bačko, paruošto uždegimu, i kaip reik' uždegt', pakelt' aukštyn, ontro vėrvės galo pririš pri kelma abu medže. Labe patog, nereik' aukšte laipiuot', ont žemės uždege, pakėle, vėrv' pririšė ontro basle galo i šok sau ramė – bačk deg aukšte iškelt. Bačk tur' būt' gere išsmaluot, kad jolge degtų.

Žmon's rionkdavas vėliau, apsiruošė, apsidirbė darbs, bu reikės nemegot' viso nakt', kol' saulute patekės. Susirėnkė kupuliuodava. Vės' vien kart nesusirenk, užtat atein i ain j pievo vainikų pint', kupolių susiskint'. Kupuliuot' reik' laika. Reik' vaikščiut' pu pievs i rėnk't' žulyns. Onksčiau aidava par devyn's lauks i kožnam nusiskindava pu žulyno. Daba jo to pačio pievo ain devyn's žėngsėn's, pasilonk' i nusiskin žulyno, vė ain devyn's žėngsėn's, lonkes i vė skin žulyno. Tol' vaikšta, kol' surenk devyn's žulyns. Duod ženkle, kad švėntė jo prasided. Sutriuabuoj. Da prėš švėntės pradžio bur' jaunimu vyresnės muterėles; abu vyre bur' ateit' iš kupolių. Charakter' atspėt' iš kupolės vien' nieke. Paroda aiškė.

Da padarydava med'. Jòs vadindavas Gi-vybės med's. Nukiorsdava beržel', nukapoj šakels, ale ne visai. Ont viršūnės palikdava

trios šakels i užkabin ont viršūnės kupolė. Beržele liemen' apipindava vainik, išpuošdava lauka gėlem. Kitokių gėlių negalem, tik lauka. Mergaitės mesdava ont šakelių vainiks. Par kel's karts papuol užmest' ont šakeles – už tiek metų ištekės'. Metont' vainiko, reik' atsisukt' nugar j givybės med'. Žodž', atsisukt' nugar j med', i aukštyn pakėls ronks, mest' vainikėl'. Kupol's džiuvindava – vaiste, apsauga nu žaiba, ded j pagalvė jauniesiems.

Užtriūbuoj – prasided švėntė. Jaunims atneš nu Saulutės ugn'. Atneš nu tos pusės, kor saulute laidžes jo i uždeg aukuro. Čė labe iškilmingis moments. Aukurs papuošts, apdėts apačio ožala vainik, paruoštos skėdrelės uždegimu. Aukurs tur' degt' viso nakt'.

Uždegot' aukuro vės' susikaupt', nekalb. Katras mundresėn's, pasaka ugnele maldele, pagerb' ugn'. Visokių tų maldelių yra. Daba yra labe gražių, už šėrdės imončių. Dainuoj pu maldeles ram's, graž's dains. (Giedu giesmelė). Žmon's labe susikaupdava pri aukura, kožns mintys' prašydava ugneles, kad sudegintų jė nelaimė, ligo.

Uždege aukuro, pagerbė ugnele, aidava par miško a miškel', pagerbdava, pasikalbėdava su medžės. Juos pagerbdava, pabendraudava, prašydava, kad med's išmokitų žmogo kontrybės.

Pagerbė medž's, degdava didžiul' laužo. Uždegdava nu aukura atnešt ugnel.

Palydėjims Saulutės. Saula to dieno laidžes dvidešim pirmo valondo. Dainuodava dains api Saulutės laido. Pu palydų prasided šukims, dainavėms pri lauža. Smagums kuks! – nepabuvės nežinos'. Duod gara i jaun', i sen'. Atsinešdava vaišiu, alos, susėd žmon's kor pakrumėlė i pasivaišėn. Arielkos nieks nesinešdava. Mana atminėm', degtine nebuva paklaus' prek'. Nieks jos nepasigesdava, i nieks api jo nekalbedava. Alos yra i smag, i vaišės. Nepamen, kad vakaruškos' a Rasos švėntė gertų arielko, būtų aikštela apstatyt balaganės i prekiautų. Jokių prekiavimų nebuva. Atsineše kiek, pasivaišina i dalyvauj švėntė. Jo tarybinės metes pradėje važiuot' bufete, ale mažiau jų buva – viens kits, ne teip, kaip daba: vien' balagane, alchogolis. Žmon's ger', nu, i da šok pagal' „magė“. Nebedalivauj apeigos', jų nieks nebeorganizuoj. Man' labe griaud, kad Lietov nepriklausom, u jos tradicijos, tokios gražios, kertamos su aštriaus' kėrv' iš pačių šakny.

Dvylekto valondo aidava ješkot' paparče žieda. Tad nieks nebijodava ait' j miško, nebuva chuliganų, vagių. Aidava pu vieno, kuo giliau j miško. Nešdavas žvakele, pakludėle pasitiest' pu paparče krūm. Kėt

aidava j miško, ale nieka nesinešdava. Bais būdava: ain', šakela trekšt' – i krūpt'. Bais. Bijojėm raganos, velne, vaiduokle. Nerand' ta žieda, ale teip itikindava seniej, kad tiokre žydž' i yra žmonių, katrie buva radė. Išein' iš miška, kad longv būdava, bu vios baime palika mėšk', u to jo terp žmonių, u ne terp miška. Būdava ain' par miško, išgozdin' paukšt', tas purpt' nuskreind, u tau šėrd's jo kulnuos'. Abu iš pakojės kišk's iššok, i jei apuoks a peled surionk, rodas, kraujis gysles užšal. Bais, ale vis tiek aidavam. Parėjė iš miška, aprimė, aidavam pri upele Daugyvenės plukdyt' vainikėlių. Pasidarydam iš pagaliukų križel'. Parkal' do pagalioks, cveks paliek i ont jė užmaun' žvakele, i ont križiuka uždegt' vainikėl'. Nunešė laidž' j vanden'. Žiurėdava, kaip vainikėl's plauk'. Jei berniuks su mergait' draugauj, jie kart laisdava vainikėl's. Žiurėdava, a suseis, a išsiskiors. Jei susein, – apsives. I teip žinodava, kana katras vainikėl's, i būdava teip: ni draugauj, ni ka, u žiurėk vainikėlė susein. Vadinas', pasidairykit' viens j kito, bu reikės apsivest'. Labe graž tad būdava. Vės' ain pri upės su žiburėlės i tik dainuoj tyl's, graž's dains. Armonėk grajit', barabano mušt', rėksit' negalem. Jei kas mok su smoik abu su kanklėm, tie gal' grajit'. Grižt nu upės teip pat' su dainom, ale nerėkdam', i negrajidam'.

Pu kožnos švėntės dalės triūbėj. Pradžio švėntės triūbėj, prėš degont' aukuro triūbėj, medžių gerbims – triūbėj, laužo degont' – triūbėj, ainont' paparče žieda ješkot' – triūbėj, nešont' j upė vainikėl's, prėš išeinont' – sutriuūbėj. Prėš Minule pagerbimo sutriuūbėj. Sakydavam: „Tegu bos pagarbits Minesėl's, dongos karalait's. Tau ont dongos su žvaigždėm, man' ont žemės su žmunėm. Tau ont dongos su švėsyb', man' ont žemės su linksmyb'. Tau pilnat's, man' sveikat'“.

Vė dainos, muzėk, šokė, ratelė. Jo lauk' užtekont' Saules. Tad riden degont' rato nu kalniuka, bu jo bačk baig' pardegt', laužs irgi baig' pardegt'. Pridėgdava miška aikštele i senų stebulij. Prikal baslių api aikštė, pri-maun ont baslių sens stebul's i pasmalvė uždegt'. Oi, kaip graž būdava. Uždegt laužo, uždegt bačko, uždegt stebol's – neišpasakys grož's! Bačko iškel' kuo aukščiau, kad kitam' kaim' matytus'.

Vyre šukinėdava par laužo. Labe gere, ogn's išdegin vioss liogs, nelaim's, bėds. Šukinėdava i mergaitės, ale tik drosesnės.

Praded zariuot', jo aušrela aušt. Mat to ryto Saula tek onkst' – trečio valondo keturesdešim dvė mėnot's. Žodž', puse ketorių i aik sutikt' Saulutės. Aidam' braida, vuliojes, prausės' rasė. Ras to ryto stebukliong. <.....>

MŪSŲ KALENDORIUS

2011 metų II pusmetis

LIEPA

75 m., kai 1936 07 06 Papušynio k. gimė **Jonas Varnas**, dailininkas, karikatūristas, grafikas.

70 m., kai 1941 07 06 Vabalių k. gimė **Saulius Bronislovas Rulys**, automobilių kelių inžinierius.

255 m., kai 1756 07 10 Jankaičiuose gimė **Laurynas Bortkevičius**, religinių raštų rengėjas, vienuolis dominikonas.

100 m., kai 1911 07 10 gimė ir 15 m., kai mirė **Vytautas Marijošius**, dirigentas, muzikos pedagogas, kompozitorius, gyvenęs Radviliškyje.

100 m., kai 1911 07 12 (05 29) Juodžių k. gimė **Jonas Švėgžda**, dailininkas, pedagogas, literatas.

85 m., kai 1926 07 14 Jankūnų k. gimė ir **10 m.**, kai mirė **Stasė Bernotienė-Stulgytė**, etnologė, muziejininkė.

140 m., kai 1871 07 20 (02) mirė **Jonas Goštautas**, prozininkas, demokratas, gimęs Šilelių dvare, netoli Baisogalos.

110 m., kai 1901 07 25 Radviliškyje gimė ir **25 m.**, kai mirė **Gerardas Bagdonavičius**, dailininkas, grafikas, tapytojas, pedagogas.

105 m., kai 1906 07 27 (08 09) Biliūnuose gimė Jurgis Jankus, išeivijos rašytojas.

RUGPJŪTIS

80 m., kai 1931 08 06 Pavartyčių k. gimė **Petras Sakas (Skačkauskas)**, visuomenės veikėjas.

10 m., kai 2001 08 17 mirė **Stasys Citvaras**, išeivijos dainininkas, gimęs Radviliškyje.

130 m., kai 1881 08 22 gimė Konstantinas Boleckis, Lietuvos karinis veikėjas, pulkininkas, kilęs iš šeimos, gyvenusios Palonuose.

140 m., kai 1871 08 26 (14) Žironų k. gimė ir **50 m.**, kai mirė **Antanas Povylis**, publicistas, visuomenės veikėjas, draudžiamosios liet. spaudos platintojas.

RUGSĖJIS

115 m., kai 1896 09 03 gimė **Petras Biržys** (Pupų Dėdė), istorikas, poetas, dainininkas, dirbęs Radviliškyje.

75 m., kai 1936 09 06 Kubiliūnų k. gimė **Algimantas Urba**, inžinierius mechanikas, technikos mokslų habilituotas daktaras.

75 m., kai 1936 09 09 Butkių k. gimė **Algimantas Jasaitis**, kultūros darbuotojas, buvęs Kupiškio etnografijos muziejaus direktorius.

95 m., kai 1916 09 12 Pavartyčių k. gimė **Kostas Dočkus**, metalurgijos ir chemijos inžinierius, visuomenės veikėjas.

50 m., kai 1961 09 12 Radviliškyje gimė **Lidija Skačkauskaitė-Kuklienė**, grafikė, Lietuvos dailininkų sąjungos narė.

5 m., kai 2006 09 12 mirė **Laima Kūrienė**, poetė, Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos narė, gimusi Šeduvoje.

170 m., kai 1841 09 14 (26) gimė **Antanas Vienožindys**, kunigas, poetas, kunigavęs Šiaulėnuose.

60 m., kai 1951 09 21 gimė **Žilvinas Skačkauskas**, poetas, vertėjas, humoreskų kūrėjas, gyvenęs Radviliškyje.

160 m., kai 1851 09 23 (10 04) Juodžių k. gimė **Matas Miežinis**, kunigas.

105 m., kai 1906 09 29 Valatkonių k. gimė **Vladas Žaromskis**, agronomas, poetas.

35 m., kai 1976 09 29 mirė **Juozapas Pletkus**, vyskupas, gimęs Gujėnų k.

SPALIS

130 m., kai 1881 10 01 gimė Antanas **Marijošius, chorvedys**, muzikos mokytojas, vadovavęs Radviliškio šaulių chorui.

5 m., kai 2006 10 01 mirė **Bronė Katinienė**, pedagogė, dirbusi Radviliškyje.

80 m., kai 1931 10 15 Kubiliūnų k. gimė **Romualdas Alekna**, dailėtyrininkas, Lietuvos dailininkų sąjungos narys.

170 m., kai 1841 10 21 (12 02) Mankiškių k. gimė **Silvestras Baltramaitis**, bibliografas, etnografas.

75 m., kai 1936 10 24 Grinkiškyje gimė **Rožė Stasiulevičienė**, rankininkė, sporto meistrė.

45 m., kai 1966 10 25 mirė **Kazimieras Purnikas**, inžinierius, gimęs Lopų k.

95 m., kai 1916 10 28 mirė **Jonas Zubrys**, knygnešys, gimęs Radviliškio parapijoje.

LAPKRITIS

105 m., kai 1906 11 06 Komariškių k. gimė **Martynas Šarauskas**, Lietuvos kariuomenės karininkas.

205 m., kai 1806 11 13 (02 13) gimė **Emilija Pliaterytė**, 1831 m. sukilimo dalyvė, kovojusi mūšiuose ties Prastavoniais ir Šiaulėnais.

105 m., kai 1906 11 13 Aukštelkų k. gimė **Karolis Mekas**, archeologas, etnografas, filosofijos mokslų daktaras.

95 m., kai 1916 11 14 Vėriškių k. gimė **Antanas Valantinas**, kunigas, poetas, tautosakos rinkėjas.

70 m., kai 1941 11 14 Mantviliškių k. gimė Marijona Birutė **Kudulytė-Navakauskienė**, geografė, muziejininkė.

70 m., kai 1941 11 16 mirė **Vladislovas Juozapas Marijonas Komaras**, Baisogalos dvaro savininkas, vienas iš pažangiausių Lietuvos ūkininkų, visuomenininkas, gyvenęs Baisogaloje.

100 m., kai 1911 11 25 (12 08) Dauderių k. gimė ir **15 m.**, kai mirė **Balys Gaidžiūnas**, poetas, memuaristas, publicistas, agronomas, JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

30 m., kai 1981 11 25 mirė **Stasys Paska**, aktorius, gimęs Radviliškyje.

GRUODIS

115 m., kai 1896 12 01 Komariškių k. gimė **Bronius Šarauskas**, Lietuvos kariuomenės karininkas.

105 m., kai 1906 12 05 gimė **Vladas Tiškus-Tiškevičius**, agronomas, visuomenininkas, gyvenęs Šiaulėnuose.

80 m., kai 1931 12 12 Vantainėliuose gimė **Algirdas Taunys**, inžinierius statybininkas.

140 m., kai 1871 12 15 Bružių k. gimė ir **75 m.**, kai mirė **Jeronimas Šliogeris**, inžinierius elektrotechnikas, profesorius.

110 m., kai 1901 12 22 Naujasodžio k. gimė **Izidorius Pucevičius-Radvila**, Lietuvos kariuomenės karininkas.

15 m., kai 1996 12 28 (29) mirė **Liudvikas Strolis**, dailininkas, keramikas, gimęs Gankių k.